

N.F.S. Grundtvigs første tale i Den Grundlovgivende Rigsforsamling

Taler

Nikolai Frederik Severin
Grundtvig
Medlem af Den
Grundlovgivende
Rigsforsamling

Dato

8. november 1848

Sted

Christiansborg

Omstændigheder

Grundtvigs første tale til de valgte medlemmer af Den Grundlovgivende Rigsforsamling

Høistærede Hr. Formand! Det er mig en Glæde, at jeg nu med det første Ord, som jeg taler i denne ærede Forsamling, som Gud lade lykkes til Danmarks Gavn og Danmarks Glæde, skal henvende mig til Dem, hvem den i Danmark gjenfødte frie Folkestemme altid vil mindes og være taksom som sin første Fosterfader, og jeg veed, at De efter mange Aars Bekjendtskab ikke vil tænke om mig, at jeg allerede den første Dag, da jeg fik Sæde på den danske Rigsdag, begjærer Ordet for at vise mine Talegaver; men det er langt fra, at jeg er så velbekjendt for størstedelen af den ærede Forsamling, så at jeg måtte ønske idag med mine første Ord langt fra at vække, nei, meget mere at dæmpe Frygten for lange eller mange Taler om Ingenting. Jeg vil derfor forsikkre den ærede Forsamling, at, om jeg måske end i yngre Dage kunde have haft en overdreven Lyst til at øve mine Talegaver, har jeg allerede for længe siden tabt den tilligemed Tænderne, og da jeg er en Hader af alt Forlorent, kan den ærede Forsamling i denne Henseende være rolig. Naar jeg derfor udbad mig Ordet, som det kunde synes ved et ubetydeligt Spørgsmål, da var det deels, fordi mig synes, at dette såkaldte Principspørgsmål, dette almindelige Spørgsmål om, hvordan der skal forholdes ved Oplæsning eller Ikke-Oplæsning af Andragender, stiledes til Rigsdagen, var på Veie til at afgjøres på, hvad jeg kalder den vrang Side; og på den anden Side fandt jeg, at dette Andragende, som netop Talen er om, burde efter mine Tanker, om end undtagelsesviis, oplæses i Forsamlingen. Min Mening er nemlig i første Henseende, at ligesom den ærede Forsamling umuligt kunde være tjent med, at Folket vilde gå strengt irette med den, således må den ærede Forsamling være så føielig som muligt mod Folket udenfor, å at når Tusinder af dette Folks Midte henvende sig til Rigsdagen med

de Ord, som ligge dem på Hjerte, så mener jeg, at der slet ikke måtte gjøres Vanskeligheder ved at opfylde dette Ønske, slet ingen Vanskelighed, med mindre vi forud vidste, at dette Andragende var enten meget langt eller meget tomt, ja jeg vilde sige, når vi ikke vidste, at det var begge Dele; men nu mener jeg, at ingen af Delene er Tilfældeet med dette Andragende, og jeg kan så meget mere udtale dette, som jeg selv med velberaad Hu har underskrevet det; derfor — jeg kan ikke andet — når der skal stemmes, må jeg stemme af mit ganske Hjerte for, at det skal oplæses. Det gjælder ikke her om Medfølelse, men om en Opmærksomhed, en skyldig Opmærksomhed af Rigsdagen mod Tusinder af Folkets Midte, og fremfor Alt, da det er langt fra i vore Dage, at man ellers lægger så liden Vægt på endogså de blotte Talstørrelser — altså jeg må stemme for, at Adressen skal oplæses, men jeg veed godt, at jeg ikke råder derfor. Skeer det nu, at den ikke oplæses; skulde det ovenikjøbet nu blive, som den ærede Formand vilde tilråde, skulde det blive almindeligt, at en Comitee kom til herefter ene at råde for, om noget af sådanne Andragender skulde oplæses i denne Forsamling eller ei, nu — så vil jeg altså heller ikke idag og måske det først vil skee seent, at jeg efter den strænge Forretningsorden, som den ærede Forsamling har enten pålagt sig selv eller dog lader sig pålægge, kan komme til at tale om, hvad mine Vælgere have lagt mig på Hjerte, og hvad der desuden lå mig tungt nok på Hjerte allerede før, det er den slesvigske Sag; og derfor vil jeg gribe denne Leilighed til foreløbig at anmelde, at imorgen eller iovermorgen eller hvilken den første Dag er, da Forsamlingen vil tillade det, da stiller jeg et Andragende, at der skal gjøres et frit, vel at mærke, et frit Udvalg af Rigsdagsmænd til at tage Slesvigs i alle Henseender mislige, for Danmark farlige, for alle Dannemænd sørgelige Stilling i moden Betragtning og give dene Betænkning om, hvad derved kan være at gjøre, og det såmeget mere, som det synes mig, som om vort Ministeriums daglige Trøst er, den fattige Trøst, det gamle danske Cancellies: „Herved er Intet at gjøre“

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Den Første Slesvigske Krig 1848-1851, Den Grundlovgivende Rigsforsamling, Politisk tale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/grundtvigs-foerste-tale-i-den-grundlovgivende-rigsforsamling-om-ham-selv-som-taler>